

IDEOLOGIE

system politických názorů

soubor politických idejí
orientovaných na jednání

světový názor určité
společenské třídy nebo
skupiny

politické ideje, ve kterých
jsou ztělesněny třídní nebo
společenské zájmy

ideje vládnoucí třídy

I D E O L O G I E

ideje, které jednotlivce
zařazují do určitého
sociálního kontextu a
vyvolávají v něm pocit
přináležitosti k určitému
kolektivu

abstraktní a utříděný
soubor politických ideálů

všeobsáhlá politická
doktrína, která si nárokuje
monopol na pravdu

ideje, které šíří mezi
vykořisťovanými či
utiskovanými falešné vědomí

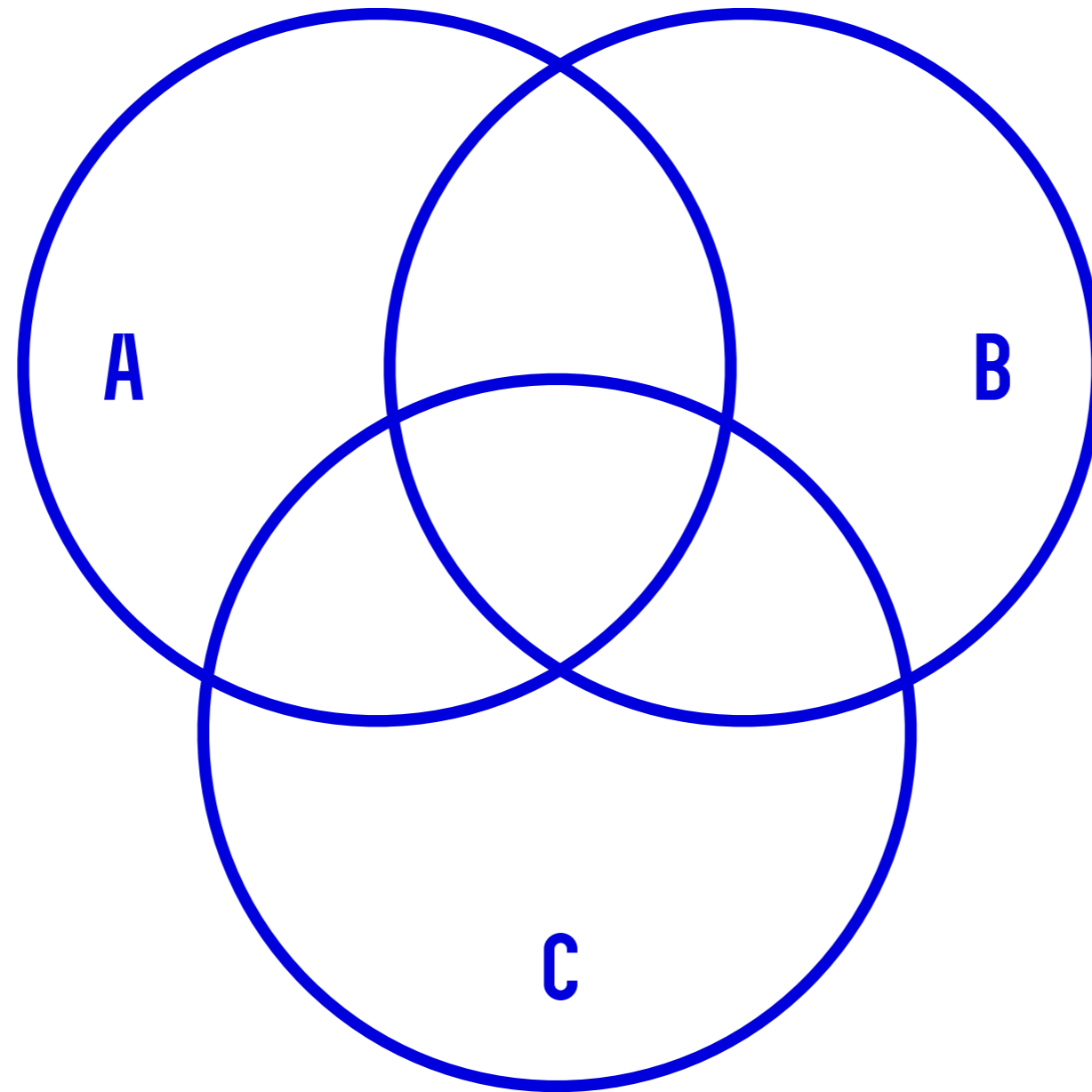
Od 60. let 20. století se pracuje s novou definicí, která slouží potřebám společenských věd.

I D E O L O G I E

např.

...určitý soubor idejí, jímž si lidé stanoví, objasňují a zdůvodňují cíle a prostředky organizovaného politického postupu bez ohledu na to, zda se tento politický postup snaží dané společenské uspořádání uchovat, pozměnit, zlikvidovat nebo přetvořit...

Martin Seliger (1976)

A Popis a kritika stávajícího statu quo ve světě (společnosti).

B Vize ideální společnosti v budoucnosti.

C Teoretický popis toho, jak má proběhnout změna. (Jaká je cesta od A do B.)

- nejsou uzavřené
- překrývají se
- vnitřní rozpory běžné
- proměnné soubory myšlenek
- (proměnlivost má ale své meze)

Mohou se vyvíjet a mohou
vznikat hybridní ideologické
formy (liberální konzervatismus)

Od 18. století nedílným rysem politiky, obsah se ale v průběhu času mění.

Postupně můžeme mluvit o levo-pravém štěpení.

I D E O L O G I E

LEVICE

PRAVICE

komunismus

socialismus

liberalismus

konzervatismus

fašismus

Od 60. let 20. století se
terén mění. Přichází nové
ideologie a proměňují se ty
staré.

I D E O L O G I E

"KLASICKÉ IDEOLOGIE"

liberalismus
konzervatismus
socialismus
nacionalismus
fašismus

NOVÉ IDEOLOGIE

feminismus
ekologismus
náboženský
fundamentalismus
multikulturalismus

LIBERALISMUS

svoboda

rozum

souhlas

individualismus

LIBERALISMUS

ústavnost

rovnost

spravedlnost

tolerance

Extrémní důraz na individualismus - nikomu (ani jednotlivcům, ani společnosti) nic nedluží.

Negativní svobody; stát = nutné zlo.

Ekonomický liberalismus věří v tržní mechanismy a trh obecně.

KLASICKÝ LIBERALISMUS

Smířlivější vůči zásahům státu (průmyslový kapitalismus je zdrojem nových nepravdělností a masy jsou závislé na rozmarech trhu - viz J. S. Mill)

Pozitivní svobody (“ne právu na osamocené hladovění” - existuje zachytná síť a ochrana slabších - social welfare liberalism).

MODERNÍ LIBERALISMUS

KONZERVATISMUS

tradice

pragmatismus

organický charakter

autorita

K O N Z E R V A T I S M U S

hierarchie

lidská nedokonalost

vlastnictví

NOVÁ PRAVICE

neoliberalismus

neokonzervatismus

S O C I A L I S M U S

pospolitost

společenství

bratrství

spolupráce

S O C I A L I S M U S

sociální rovnost

potřebnost

sociální třída a politika tříd

společné vlastnictví

S O C I A L I S M U S

revoluční socialismus

evoluční socialismus